

- Klaić, B. (1990.), Rječnik stranih riječi, NZMH, Zagreb
- Kovačec, A. (2004.), Izazovi globalizacije i hrvatski jezični standard, Jezik, god. 51., br. 2., str. 60.–67., HFD, Zagreb
- Opačić, N. (2005.), Iza riječi, Vijenac, Matica hrvatska, Zagreb
- Oraić-Tolić, D. (2005.), Muška moderna i ženska postmoderna, Naklada Ljevak, Zagreb
- Samardžija, M. (1995.), Leksikologija hrvatskoga jezika, Školska knjiga, Zagreb
- Štimac, V. (2003.), Anglizmi u jezičnim savjetnicima posljednjega desetljeća 20. st., Jezik, god. 50., br. 3., str. 93.–102., HFD, Zagreb

Summary

Sanja Vrcić-Mataija, Vesna Grahovac-Pražić, Visoka učiteljska škola u Gospiću
UDK 811.163.42, stručni rad
primljen 12. srpnja 2006., prihvaćen za tisak 4. studenoga 2006.

About Language Concern of Public Places

This paper gives us insight in the language irregularities in the public places in Gospić. By exploring of the names of streets, parts of town, traffic signs, public posters, advertisements and supermarkets, the language irregularities are visible on the all language levels, so the solutions in accordance to orthography, grammar and lexical norms are suggested. The influence of the English language is seen on the lexical as well as on the syntactical level. The concern for Croatian standard language should be pointed out in this context.

PITANJA I ODGOVORI

ETNIK I ODNOSNI PRIDJEV OD HRASTOVICE KOD PETRINJE

ospođa Nina Panjan živi u Hrastovici kraj Petrinje i postavila nam je opširno pitanje, najbolje je da ga iznesemo u cijelosti.

„Poštovani,

zovem se Nina Panjan i živim u Hrastovici kraj Petrinje. Inače, Hrastovica je selo koje se spominje još u 9. stoljeću i ima bogatu povijest.

Ono što me muči, a događa se posljednjih 15-ak godina, jest činjenica da su se u mjesnim glasilima (Petrinjski radio, Petrinjski list...) pridjevi i ostale vrste riječi izvedene od imenice Hrastovica počele drugačije izgovarati, što polako prihvaćaju i ostale društveno i politički istaknute osobe, primjerice, KUD Hrastovička gora, NK Hrastovička sloga i slično, međutim, do prije tih 15-ak godina stanovnici Hrastovice govorili su da su oni Hrastovčani, KUD se zvao Hrastovačka gora i slično. Znam da postoji i pravilo da je u duhu hrvatskog jezika da se toponimi

i pridjevi izvedeni iz njih mogu izgovarati i onako kako to izgovara mjesno stanovništvo, te je to gramatički ispravno.

Kako jako volim Hrastovicu, teško mi je dopustiti da se ta stoljetna navada mijenja. Na žalost, danas su i sami Hrastovčani zbunjeni, pa misle da su neuki ako kažu da su Hrastovčani i pomalo i oni postaju Hrastovičani ili Hrastovičanci.

Najljepše vas molim da vi, kao mjerodavni stručnjaci, nešto o tom problemu napišete, kako bih nastavila svoju borbu da i dalje ostanem Hrastovčanka pod Hrastovačkom gorom.“

Njezino pitanje sadržava već dobar dio odgovora, zbunjuje ju samo promjena koja se zbiva posljednjih godina.

Kaže da su se do prije petnaestak godina stanovnici zvali *Hrastovčani*, pridjev je bio *hrastovački*, što se vidi po nazivu Hrastovačka gora, ali posljednjih petnaestak godina mjesna glasila počela su rabiti etnik *Hrastovičanin*, pridjev *hrastovički* pa to polako prihvaćaju i društveno i politički istaknute osobe. Teško joj se složiti da se stoljetna navada mijenja, a i stanovnici su zbunjeni.

Pitanje je jasno, ali odgovor nije jednostavan jer se tu zbiva promjena u jeziku, a u promjenama se nije lako snaći ni jezikoslovcima, odnosno lako im se snaći kad pojavu treba opisati, ali je teško kad treba donijeti normativnu odluku. Da je od Hrastovica etnik *Hrastovčanin*, a pridjev *hrastovački*, to je povijesno i poredbeno gledano razumljivo i da nitko u to nije dirao, problema ne bi bilo. No netko je došao na zamisao da je u tvorbi od *Hrastovica* osnova *Hrastovic-* pa da se etnik tvori od te osnove dometkom *-janin*, a pridjev dometkom *-ski* i tako je došao do *Hrastovičanin* i *hrastovički*. Taj netko primijenio je nešto što mu se činilo logičnim prema obliku i značenju osnovne riječi.

Nije *Hratovičanin* i *hrastovički* jedini takav primjer. Slično se dogodilo i s etnikom i pridjevom od grada Orahovice. I tu su tradicionalni nazivi *Orahovčanin*, *orahovački*, a onda se našao jedan poznati jezični logičar koji je svojom logikom i svojom silovitošću htio nametnuti *Orahovičanin* i *orahovički*. Kad su me mještani na jedome predavanju u Orahovici pitali kako je točno, a ja rekao onako kako su dosad općenito rabili, *Orahovčanin*, *orahovački*, onda su pljeskom popratili moj odgovor jer im je odlanulo. Orahovica je velik grad i većinu je bilo lako ustanoviti. Ali nije tu odlučna samo većina. Svatko tko ima dobar jezični osjećaj, bez razmišljanja će lakše prihvatiti *Hrastovčanin*, *Orahovčanin* jer ti nazivi imaju jedan slog manje. Pojava kraćenja osnova u jeziku nije rijetka pojava jer od Hercegovina nije *Hercegovinac*, nego *Hercegovac*, od Slavonija nije *Slavonijac*, nego *Slavonac*, da dalje ne nabrajam, stoga bi i zbog toga razloga trebalo prihvatiti *Hrastovčanin* i *Orahovčanin* kad je već u jeziku prihvaćena i ima jasnu tradiciju.

Što se pridjeva tiče, on je jednako dug i moglo bi biti *hrastovački* i *hrastovički*, *orahovački* i *orahovički*, ali s obzirom na obavijesnost nije tako jednostavno jer *hrastovički* odmah pokazuje da je osnovna imenica Hrastovica, a *hrastovački* to ne pokazuje tako jasno, vuče na Hrastovac, ali kad je općenito usvojeno *hrastovački*, *orahovački*, onda to ne bi trebalo mijenjati po načelu *quieta non movere*, što je ustaljeno ne treba mijenjati bez velikoga razloga.

Na kraju ipak moram napomenuti da postoji mala razlika između *orahovački* i *hrastovački*. Orahovica je veliko mjesto i pri glasovanju je bilo lagano ustanoviti većinu, a budući da bi promjena zahtijevala velike napore i veće troškove, to su i razlozi za ostajanje kod tradicionalnih likova veći. Zato pitateljica ima pravo.

Stjepan Babić